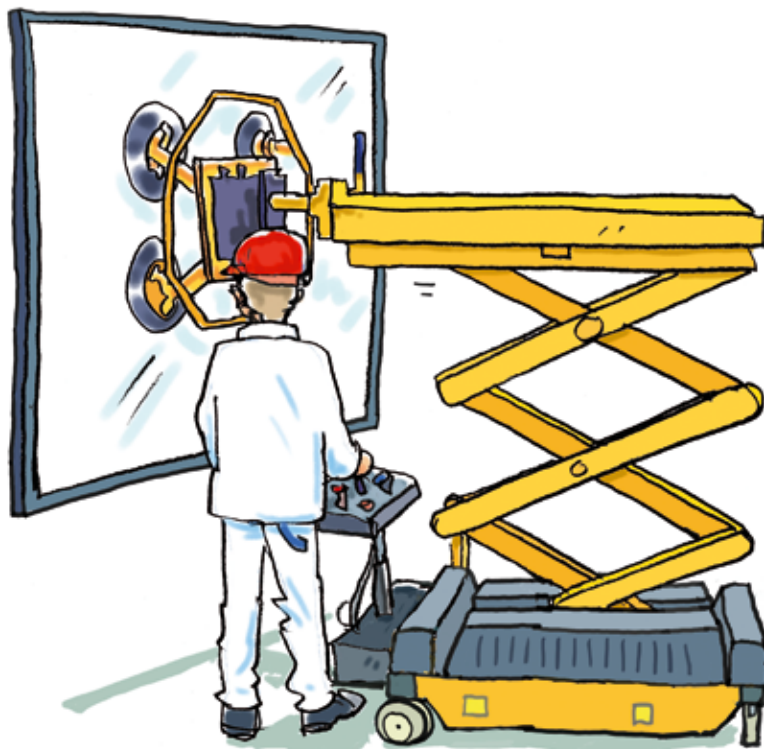

TRÆ – SNEDKER OG TØMRERARBEJDE

Tunge løft, dårlige arbejdsstillinger, skadelige kemikalier og støv samt støj og vibrationer er de væsentligste årsager til nedslidning og arbejdsskader blandt snedkere og tømrere.

Arbejdsulykker sker især ved fald, nedstyrtning samt forkert brug af værktøj. Nogle få forholdsregler kan gøre risikoen for arbejdsskader og ulykker mindre.

- ▶ Undgå tunge løft og dårlige arbejdsstillinger
- ▶ Undgå skadelige kemikalier og støv
- ▶ Forebyg ulykker og akutte skader ved fx brug af værktøj og som følge af fald og nedstyrtninger
- ▶ Begræns støj og vibrationer

Undgå tunge løft og dårlige arbejdsstillinger

- ▶ **Undgå at løfte** – brug tekniske hjælpemidler i stedet. Det gælder især ved montage af døre og vinduer samt af gips- og andre pladematerialer. Brug 90 cm gipsplader i stedet for 120 cm plader – det mindsker belastningen. Ved tagarbejde brug 60 cm brede plader til undertag i stedet for plader på 120 cm bredde.
- ▶ **Brug gode arbejdsstillinger.** Undgå så vidt muligt at arbejde med hænderne over skulderhøjde. I bør undgå at arbejde på hug, på knæ eller knælende. Brug et velegnet undergulvssystem og gulvhammer.
- ▶ **Brug maskiner til transport** til tag eller stillads. Brug fx lift, byggehejs, transportør eller teleskoplæsser til at hejse materialer op eller ned og til at hejse affald ned.
- ▶ **Sørg for gode plads- og adgangsforhold.** Få leveret materialer og elementer så tæt ved arbejdsstedet som muligt. Placér materialer og materiel på en sådan måde, at der er plads til transport og brug af tekniske hjælpemidler. Få leveret vinduer og andre materialer, så de kan håndteres i den rækkefølge, de skal anvendes, og sådan at de ikke skal transporteres for langt.

Undgå skadelige kemikalier og støv

- ▶ **Undgå støv.** Planlæg arbejdet, så det støver så lidt som muligt. Brug værktøj med påmonteret afsugning, hvis det er muligt, og hold værktøjet rent med støvsuger. Støv er især et problem ved renoveringsopgaver, i skunkrum og ved arbejde med svampeskader. Brug altid personlige værnemidler, hvis I bliver udsat for støv.
- ▶ **Undgå indåndning og kontakt med huden.** Planlæg arbejdet, så skadelige kemikalier og materialer ikke kommer i kontakt med huden. Især isolerings-, imprægnerings- og opskumningsmaterialer kan være skadelige. Husk, at der skal udarbejdes arbejdspladsbrugsanvisninger, når I bruger farlige kemikalier – dem med orange faresymbol. Brug personlige værnemidler, hvis I ikke kan udføre arbejdet forsvarligt på andre måder.

Forebyg ulykker og akutte skader

- ▶ **Hold orden og ryddelighed**, så I forhindrer, at I selv og jeres kollegaer snubler over materialer, affald mm. på færdsels- og transportvejene.
- ▶ **Brug værktøjet rigtigt**. Alle tekniske hjælpemidler skal leveres med en brugsanvisning – som I skal sørge for at følge.
- ▶ **Pas på stilladser**. Check, om stilladset passer til den konkrete opgave, og om det er stillet op på et stabilt underlag og efter forskrifterne med rækværker mm. Vær opmærksom på løse genstande, som kan falde ned fra stilladser og ramme en kollega.
- ▶ **Undgå at styrte ned**. Ved renovering af gammelt tag og opbygning af nyt skal I være særlig opmærksomme på, om taglæggerne er i god stand (nyere lægter er T1-mærket), og at afstanden imellem dem ikke er mere end 40 cm - ellers skal I bruge tagstier eller anden sikring. Sørg for, at arbejde med oplægning af undertag foregår på en sådan måde, at I er sikret mod nedstyrtning. Ved rejsning af spær bruges specielle monteringsbeslag eller man sammenbygger spærerne inden rejsning, så I undgår at kravle på det enkelte spær med fare for at falde ned.
- ▶ **Pas på ved arbejde i højden**. Vær særligt opmærksomme, når I arbejder på tage, afsatser, stilladser, stiger og lignende. Brug fx rullestilladser og lifte i stedet for stiger. Brug faldsikringsudstyr, når andre sikkerhedsforanstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Begræns støj og vibrationer

- ▶ **Begræns støjen**. Vælg de maskiner, der støjer mindst. Tilrettelæg arbejdet, så færrest muligt udsættes for støjen. Brug altid høreværn, hvis I arbejder med eller i nærheden af støjende maskiner.
- ▶ **Undgå vibrationer**. Håndbetjente vibrerende værktøjer som fx slibemaskiner og el-høvle belaster arme og hænder. Brug de mest vibrationssvage værktøjer med vibrationsdæmpende håndtag. Varier mellem forskellige typer af arbejdsopgaver, så I ikke arbejder for længe ad gangen med vibrerende værktøj.

Typiske skader for snedkere og tømrere

- ▶ **Akutte skader** som hold i ryggen og diskusprolaps opstår fx hvis noget, I bærer, smutter fra jer, eller hvis I glider på et fedtet underlag.
- ▶ **Nedslidning.** Lang tids belastninger og dårlige arbejdsstillinger giver smerter og slidgigt i ryg, arme, hænder og knæ.
- ▶ **Ulykker** kan opstå, hvis I bruger maskiner og værktøj forkert, samt hvis I falder eller styrter ned.
- ▶ **Luftvejssygdomme** og hudlidelser som allergi og eksem kan opstå på grund af støv og andre skadelige stoffer.
- ▶ **Høreskader** opstår på grund af støj fra maskiner og værktøj.
- ▶ **Vibrationsskader** i arme og hænder skyldes lang tids arbejde med vibrerende maskiner og værktøj.

Læs mere

Dette faktablad fortæller om nogle udvalgte forhold, som har betydning for jeres arbejdsmiljø. I kan hente flere faktablade, vejledninger og nyttige informationer på BAR Bygge & Anlægs hjemmeside www.bar-ba.dk Her kan I bl.a. finde links til vejledninger m.v. om:

- ▶ Håndtering af facadeelementer – vinduer og døre
- ▶ Håndtering af gipsplader
- ▶ Montage af træelementer
- ▶ Gulvlægning
- ▶ www.bygergo.dk - hjemmeside med gode tekniske hjælpemidler
- ▶ Arbejdsmiljøvejviser nr. 2 om opførelse og nedrivning af byggeri fra Arbejdstilsynet
- ▶ Brancheaftale om taglægter
- ▶ Brancheaftale om håndtering af træfiberplader

Har I brug for yderligere vejledning, kan I kontakte Byggeriets Arbejdsmiljøbus - se www.bam-bus.dk.

Bemærk dog, at denne rådgivning kræver, at virksomheden har tegnet overenskomst mellem Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark og Dansk Byggeri eller en tiltrædelsesoverenskomst.